

Presentació

Amb aquest monogràfic intitulat "El compromís amb la realitat", *Quaderns del CAC* s'afegeix al debat general sobre les pràctiques actuals del discurs cinematogràfic i televisiu amb pretensions de realisme. L'esforç i la voluntat de donar compte de la realitat a través dels gèneres de ficció o del documental s'han fet patents en els últims anys, especialment a partir de l'impacte de les imatges de l'11 de setembre de 2001. Tant en els circuits internacionals de cinema, com en l'àmbit local, sobretot pels requeriments de les programacions televisives, autors, obres i programes es proposen sovint l'aproximació als problemes del present, a la restauració de la memòria pretèrita o a l'exploració de les zones ocultes del conflicte social i polític. Però, què és la realitat? Què significa avui el realisme? Quins paràmetres defineixen una ficció realista? Hi ha gèneres privilegiats del realisme com, per exemple, el documental?

Aquest número recull les aportacions d'alguns experts sobre les dinàmiques actuals, i també les reflexions d'alguns productors i directors sobre l'orientació de les seves decisions i maneres de fer en aquest camp. Àngel Quintana ("La realitat digital o algunes propostes sobre el camí cap a l'assaig fílmic"), Núria Bou ("A la recerca del gest perdut") i Josetxo Cerdán ("Quatre punts cardinals i un centre de gravetat per al documental contemporani a l'Estat espanyol") exploren algunes tendències bàsiques del disseny de realitat en l'audiovisual. Les converses entre dos productors, Pierre Chevalier i Jordi Balló, i entre dos directors, Joaquim Jordà i Marc Recha, ajuden a examinar i a avaluar des de perspectives diverses les exigències i les diferents opcions en relació amb el compromís amb la realitat. Fèlix Riera tanca el monogràfic amb una reflexió que porta per títol "El retorn de la ficció".

La secció "Observatori" inclou una conversa entre Pierre Trudel, reconegut jurista del Quebec expert en el nou entorn d'Internet, i Gemma Domènech. Carles Llorens presenta una panoràmica actual sobre la concentració dels mitjans. Ivan Pintor explora les darreres tendències del guió a "De la retòrica a l'arquetipus: els manuals de guió". I Montserrat Martí ret homenatge a una realitzadora pionera a Catalunya amb l'article "Mercè Vilaret: aproximació a la seva escriptura visual".

Josep Gifreu
Director